

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Évi 170.— L., félévre 95.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

Külföldre egész évre 270.— L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca) 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

SZABOLCSKA MIHÁLY

(1861—1930.)

A szeretet ihletett szívű költőjének, Szabolcska Mihálynak, szép halált adott az Isten. A nemesszívű költő szépen, gondosan nevelte, elhelyezte gyermekeit. Közelebbről megismertette a már öregedő, betegeskedő apja fiát, aki jelenleg

Clujban is a temesvári református egyházközség lelkes híatalában. — E látogatás alkalmával összejött az egész család. — Apja jött hitvestársa, a nagyos édes anyja. Eljött a nagyapjáról a nagyobbik fiát, aki ott törvényszéki bírósági kedves, jó leány, aki a banktisztviselőnek felesége. Mind együtt voltak. A nagyapa, a forrón szerető hitves és az immár felneveltek, boldog gyermekek. A nagyapja este a fáradt, gyönyörű felesége pihenni tért. Látogatás bizonyára szelid megismerés lakozott, amikor a nagyapja hagyta kicsiny családját. Valahogy ott muzsi-

szívében a megelégedésnek megnyugtató szava: Im már nyugodtan térhetek pihenésre. Magukra hagyhatom őket, tudnak ők vigyázni magukra is, egymásra is, tudnak gondoskodni az én szelidlelkű, hűséges családomról, az édesanyjukról is. És csendesen nyugodtan, békességes szívvel elaludt a nagyapja. Örök álomra tért. Így halt meg Szabolcska Mihály.

Szép halált adott neki a kegyelmes Isten.

Sok mindenféle szempontból volt szép, áldott és befejezett élet a Szabolcska Mihályélete is. Több szempontból lehetne a hálás elismerés

szerepével és tiszteltetésével méltatni munkásságát, írói és közéleti működésének jelentőségét. Egész ember volt, mint pap. A szóvalóságos értelmében Krisztus hírnöke, a legtisztább szeretetnek biznyságtéveje volt. Igaz magyar ember volt. Senki nálánál mélyebben és igazabban át nem élte a magyar lélek árvaságát, vívódását, magasbatorító szenvedélyeit és sokakinemelő reménységeit. Istentől megáldott költő volt, aki költészetének varázsos szépségével százezrek szívét ihlette, tisztította és szentelte meg. És mégis azt kell megállapítanunk, hogy Szabolcska Mihály egész élet-

nek legmegragadóbb és legszívbekapóbb vonása az, hogy költőink közül neki adta meg a Gondviselés azt a kegyelmet, hogy a legtisztább, legzavartalanabb boldogságu családi élet áldásának, a hitvesi szeretet nemes örömeinek, az édesapa boldog gyönyörűségének legközvetlenebb szava lantosa lehessen. Szabolcska Mihály, költészetének maradványai

becsü, örök alkotásai leginkább azon költeményei sorából kerülnek ki, amelyek az örvenlező, családjában boldog hitvesnek és édesapának szíve érzéseit szólaltatják meg. Talán éppen azért rendezte ezt így a Gondviselés, hogy ezekben az időkben, amikor a magyar családok élete annyi szenvedés, gond és kísértés között vívódik, de amikor a magyar családok élete leginkább az a vár, amelyben hitünk, kulturánk legigazibb védelmet és megújulást talál, most legyen Szaboleska költészet az a csodaforrás, amelyből egymás iránt való tiszta szeretetre, a hitnek mindig megújuló bizodalma égi erőket nyerhetnek a hitvestársak, a szülők és gyermekek. Szeretném, hogyha a nagy költő halála alkalmából külön kötetbe adnák ki Szaboleska Mihálynak éppen azon költeményeit, amelyek gyermeki, hitvesi és apai szeretetének kifejezésre juttatói. A Szentírás mellett alig lehetne ennél szebb és drágább könyve a magyar családoknak.

Szaboleska Mihálynak, a bensőséges családi élet, az igaz szeretet költőjének valóban szép halált adott az Isten. Jó néhány esztendővel ezelőtt még egyszer nagy beteg volt a költő. Akkor „Betegen“ c. költeményében gyermekeire tekintve így imádkozott:

*Ne vedd zokon, hát édes Istenem,
Hogy én nekem nem kell mennyi,
Nézz le az én három kis bogaramra
S hagyj robotolni értük ide lenn...
Hallgass meg engem édes Istenem!*

Akkor meghallgatta kérését az Isten. Kedves kis leánya csókja, csodatevő hatalommal, amint azt olyan szépen megírta „Csodaszor“ c. költeményében, meggyógyította az édes apát.

Szaboleska Mihály zengzetes szavait utójára a múlt év karácsonyán hallottam a rádió közvetítése útján. Ez alkalommal szólott hozzánk, erdélyi magyarokhoz is. Beszédében elmondotta, hogy sokszor szemére hányják neki, hogy költészet egyhangu már azért is, mert tulságosan sokat énekel a szeretetről és annak legszebb ünnepéről, a karácsonyról. „Én pedig azt gondolom — mondotta, — hogyha a világ minden költői összefognának, akkor sem tudnák méltóan megénekelni, kifejezésre juttatni

a karácsony isteni búbáját, a szeretet elragadó szépségét.“ És azt izente akkor nekünk, erdélyi magyaroknak, hogy minden ellenmondás, csatlódás és nehéz vívódás között is örizzük meg szívünknek hitét az egyszerű igazságban, hogy a világ felett mégis csak egy hatalom maradjon győzedelmes: a szeretet.

A legnagyobb élő magyar költő eltávozása közlünk. Magyarország adta nekünk és visszakívánta tőlünk, hogy ott pihenjen a magyar főváros által adományozott díszsírhantjai alatt. Aldott szívének szeretete azonban láthatatlan, de mégis érezhető hatalommal ezután is összefog, mert ő egész életén keresztül minden elválasztattatásunk felett egységes igazságnak hirdetője volt közöttünk, a legtisztább és legigazabb szeretet megtartó, üdvözítő igazságának. A szeretetről pedig azt tanítja Szentírás, hogy erős a szeretet, mint a halál kemény mind a sir a buzgó szevelem, lángtűznek lángjai, az Urnak lángjai. Szaboleska Mihály szeretetének lángjai bevilágítják a magyar jövőt és míg lesz egyetlen igaz magyar ember ezen a földön, az a magyar ember mindig magára, hitére, reménységére ismét Szaboleska költészetének tiszta vallomásaiból. Egyik megragadó költeményében a „Jövő dörög“ Szaboleska Mihály egyszer így énekel:

*Elszáll az élet, mint az álom,
De nekem van vigasztalásom,
Nemcsak a másik örök élet,
A fiaiamban újra élek...
Mert eltiporhatják ezerszer,
Az igazság csak fölkel egyszer...
Valaha én mindent megérek...
A fiaiamban újra élek.*

Mi hiszünk abban, hogy nemcsak az a fiú, aki most zokogva áll az édesapja koporsója mellett, hanem sok száz és ezer esztendőre nyekért hevülő magyar ifju és leány tartoznak a Szaboleska Mihály lelki gyermekeinek sorába és ezekben is, ezek gyermekeiben is tovább él és mindig újra támad az a költő, a múlt elmúló életében olyan rajongó hittel hirdető népe iránt való szeretetének, soha el nem múló hűségének halhatatlanságát.

Vásárhelyi János

Nem ijedünk meg!

A román ujságokat ugyancsak fölingelte az a bátor, férfias hang, amely a szatmári nagygyűlésen a magyarság szenvedéseit léggé kiáltotta. Szemforgatóan hánytorgatják, hogy a romániai magyarságnak nagyon megy a sora, tehát vakmerőség volt részéről, hogy sérelmekről, méltatlanságokról mert beszélni, sőt nemzeti gyűlésén olyan határozatot mert elfogadni, hogy Cserébe, a Népszövetség színe elé viszi panaszát.

Megszoktuk ezt a gyűlési hangot. Tizenkét éven át tapasztaljuk, hogy jóakarattal meghallgatás, tárgyilagos elhatározás, igazságos megítélés helyett mérges medvényekkel harják fölajdulásainkat túlkiabálni.

Ennek mérlegelése után semmi okunk nincs megbánni azt, amit Szatmáron tettünk. Ellenkezőleg, az erdélyi magyarság nagy tömegeinek nevében kérjük politikai vezetőinket, hogy az ottani határozatnak tegyenek felelőséget: jogaink biztosítása érdekében erélyesen használják föl azokat az utakat-módokat, amelyek a törvények, szerződések biztosításának számunkra!

A román sajtó azonban nem elégedett meg a lehurrogással, hanem a vadaskodással. Fenyegetni, ijesztgetni próbálják a magyar népet. Felelős helyen élő emberek szájából olyan nyilatkozatok kerülnek közre, amelyek elképzelhetetlenül készletlenek a magyarság iránt. A közéleti műveltségen felnőttek között ismert.

Az egyik nyilatkozat fenyegeti meg a magyarországot, hogy majd elűzöknak a román néptömegek és bosszút

ság elégedetlenségének hangos kifejezése miatt.

Nos hát, ettől a fenyegetéstől sem ijedünk meg! Egyszerűen azért nem, mert ismerjük a román néptömegek hangulatát és igen jól tudjuk, hogy azt most nem lehet olyan könnyen kihasználni a magyarság ellen való véres szándékok kivételére. Tudjuk, hogy tizenkét év tapasztalatai nagyon átalakították a román nép gondolkodását. Ma másként tekint magyar polgártársaira, mint a nagy változás első éveiben, amikor az új uralomtól jót remélt, amikor hitt a nagy ígéretekben, bizott vezetőiben. Sok példát tudnánk idézni annak bizonyítására, hogy a falusi román nép ma nagyobb bizalommal és tisztelettel veszi körül a vele együtt élő magyar földbirtokost, mint valaha s őszintén kitarja csalódásait, keserűségeit magyar gazdatársai előtt.

Hiszen vannak olyan esetek is, többnyire nagy anyagi érdekösszeütközések eredményei, amikor a falusi román nép méltatlan támadásokra vetemedik magyar sorsosai ellen. De csalatkoznak azok, akik az ilyen esetekből azt a következtetést vonják le, hogy a román falusi népet egy könnyed intéssel rá lehet uszítani a magyarságra.

Az a nép is sokat próbált, sokat csalódott és sokat szenvedett tizenkét év alatt. És azokat a csalódásokat, szenvedéseket nem a magyarság szerezte neki!

A mi lelkiismeretünk tiszta, tehát nem ijedünk meg sem a fenyegető szótól, sem a fogvicsorgatástól.

KÜLFÖLD

A munkás-kormány alkonya Angliában. Az angol kormányban van szó, amely most is csak Lloyd George pártja, a liberális párt állandó támogatása mellett maradhat a kormányban, mert egymagában nincs többsége az országgyűlésen. A legutóbbi lefolyt községi választások azt mutatják, hogy az elkövetkező általános választásokon a munkás-párt kisebbség-

ben marad. A községi választások azt mutatják, hogy az angol nemzet nagy többsége s főképen a munkásoktól tömegesen lakott területek a konzervatív párthoz tértek vissza, amely nagy erőre jutott egész Angliában. Így alig lehet kétséges a munkás-párt jövő sorsa, hacsak addig valamilyen kedvező módon meg nem tudja oldani a gazdasági válságot s ezzel megszüntetni vagy legalább nagy mértékben csökkenteni a munkanélküliséget.

Uj szövetség felé. A magyar miniszterelnök törökországi útjával kapcsolatban mind általánosabbá válik annak hangoztatása, hogy Olaszország vezetésével új államszövetség készül Európában Bulgária—Magyarország—Németország—Törökország s talán Görögország között. A hírt természetesen megcáfolták, de azért Franciaországban élénk visszhangot keltett. Hervé szocialista politikus, akinek reviziós cikksorozatáról már megemlékeztünk, ezt az alkalmat is

felhasználta álláspontja helyeségének igazolására, hangoztatva nem csak a revízió szükséges voltát, hanem azt is, hogy Olaszország jogos igényeit ki kell elégíteni, mert komoly békét csak ilyen eszközökkel lehet teremteni

Milyen lesz az új háború? A folytonos béke-nyilatkozatok kísérő folytonos fegyverkezés között most már arról is szó esik, hogy milyen lesz egy eljövendő új háború. Általában azt hangoztatják, hogy a repülőgépek nagy száma s a gyilkos gázok nagy tökéletesítése folytán tömeges gyilkolás lesz, amely nem kimél sem aggot, sem nőt, sem gyermeket. Ezzel szemben érdekes a német hadsereg vezérének, a nálunk is jól ismert Seckt tábornagnak véleménye. Ő szerinte a jövő háborút nem nagy hadseregek fogják vívni, hanem kisebb seregek meglepő és ki nem számítható támadása fog az ellenséges államban olyan helyzetet teremteni, amely ezt megadásra kényszeríti. Angol katonai szakértők elfogadják ezt az álláspontot, külön kiemelve a német katonai szervezetnek éppen ebben a tekintetben való kiválóságát. Így még lehet érteni a francia közvélemény izgatottságát a felszabadult Rajna-vidéken lefolyt váratlan és nagyszabású német felvonuláson.

Ausztriában fegyverek után kutatnak. Az osztrák nemzeti kormány, úgy látszik, teljesen le akar számolni az osztrák szociál-demokrata párttal, amely nem is nagyon burkoltan bolszvista politikát folytatott s ezt Bécs városában diadalra juttatta. A belügyminiszter ugyanis váratlanul házkutatást rendelt el, amit az egész országban egy időben tartottak meg valamennyi szocialista szervezetnél.

Fegyverek után kutattak s nem eredmény nélkül, mert már az első napon négyezer fegyvert, husz géppuskát és száznyolcvan kézigranátot foglaltak le. Így a választásokon nem kell tartani semmi erőszakos lépéstől, ami a polgári lakosságot — az ország többségét — megfélemlítse.

Felvidéki mozgalmak. A felvidék vezető pártja eddig a tót néppárt volt, Hlinka plébános vezérsége alatt. Nagy súlya és tekintélye volt a tót nép előtt mindaddig, amíg nem csak programul hangoztatta, hanem meg is akarta valósítani az egyesülés előtt kikötött és megígért felvidéki autonómiát. De a párt cserben hagyta a programot s erre a tót nép cserben hagyta a pártot s annak megszűnt a súlya is, a tekintélye is. Ezenkívül a Felvidéket sújtja legjobban az általános gazdasági válság, mert a kormány a cseh-ipar érdekében a Felvidék hajdan virágzó gyáripárát elsorvasztotta s így munkások tizezrei maradtak kereset nélkül. Ezért a Felvidék őslakóinak, a magyaroknak, németeknek, ruthéneknek pártja együttes mozgalmat indított a Felvidék egész lakosságának az őslakósok pártjában való egyesítésére. A mozgalom sikerrel halad előre s nagy eredményeket várnak tőle.

Belpolitikai hírek

Még mindig vannak magyarok, akiket el lehet bolondítani! Egy hidvégi előfizetónktől kaptuk az alábbi sorokat: Október hó 20-án Sepsiszentgyörgyön a Bratianu György-féle liberális párt gyűlést tartott. Szemlesütve kell bevallanom, hogy a gyűlésen sok magyar ember is részt

vett. Ott volt a hallgatóság között Hidvég község református gondnoka és több presbitere, Tisztelt szerkesztő úr, emellett a tény mellett nem mehetünk el megállás nélkül! Mi lesz akkor, ha egyházaink vezetői megtántorodnak a Magyar Párttól? Tisztelettel kérem szíveskedjék ezeket a sorokat lapjában leközölni, hogy hátha megtérnek a sorok hatása alatt, akik elpártoltak a magyarságtól. Hisszük, hogy így lesz és reméljük, hogy mikor elkövetkezik az idő a szavazásra, minden magyar ember felemelt fővel fog a Magyar Párt becsületes jelére szavazni és nem fogja a jel láttára a szemét lesütni, mint a gonosztevő bűnös!

Megint kormányválságról beszélnek. Az ország rossz gazdasági viszonyai miatt a költségvetés elkészítése a legnagyobb nehézségekbe ütközik. A kormány vezető tagjai között ezért felmerült a gondolat, hogy a mostani kormány beadja lemondását. Különösen a Maniu-féle Nemzeti Párt körében erős mozgalom indult meg, hogy a párt tagjai lépjenek vissza a kormányzástól.

Szó fog esni rólunk is a trónbeszédben. A „Lupta“ című román ujság értesülései szerint a parlamentet megnyitó trónbeszédben szó lesz a kisebbségekről is. Utalás fog történni a trónbeszédben arra, hogy a kisebbségi törvényjavaslat a parlament elé kerül ebben az ülésszakban.

* HIREK *

Titokzatos orosz hajó jelent meg a konstanci kikötő előtt.

Konstanca közelében akarják a román hadi kikötőt megépíteni.

A hadi kikötő céljaira szűk területen a múlt hét egyik napján megjelent egy orosz hajó.

A hajó különféle méréseket végzett a kikötő területén.

Bukarestben az a hír terjedt, hogy az orosz hajó megjelenésével kapcsolatban van a leleplezési ügygel.

Eszterházy érte jött volna román kikötő.

Hogy a kémkedési ügy szökevényeit felvegye és Oroszországra szállítsa.

Az orosz hajó megjelenése nagy izgalmat váltott ki a romániai és politikai körökben.

Megint felléptek a kártya csalók. A vasuti és vásári csalók egyeszedelmesebb fajtái a hárs kártyások.

Ujabbban Temesváryban árasztották el a vonatok és vendéglőket.

Temesváry vidékén sok gazdát fosztottak el a lelketlen csalók.

Az olaszországi földrendezés pusztítása.

A lapunk múlt számban közölt olaszországi földrendezés pusztítását most folytatjuk.

A természeti csapások következtében 5 ezer ház dőlt össze és 60 ember halt meg.

A román kormány kiutalta a házak felépítéséhez szükséges segélyt.

Sikkasztó adópénztáros. A kolozsvári pénzügyigazgatóságnál pénztár vizsgálatot tartottak.

A vizsgálat során megállapították, hogy a pénztár készletében 700 ezer lej hiány van.

Ha Evi pénztárost azonnal letartóztatták és az ügyet a bíróság fogházába szállították.

szaporodnak a rablók. Az országban egyes vidékein napról napra rablótámadások tartóznak.

Ujabb vizsgálatban a lakosságot megrémítette egy Polischin

nevű rablóvezér vezetése mellett folytak a gyilkosságok és fosztogatások.

A rablók bemenészekednek a falvakba és városokba is.

A hatóságok teljesen tehetetlenek a vakmerő banditákkal szemben.

Egy elvadult esendőrőrmester rémtettei. Zaránd aradmegyei községben egy gazdának ellopották két disznóját.

Jancu Vasiliu esendőrőrmester a gazda feljelentésére letartóztatott 9 embert.

A kilenc gyanúsítottat az őrmester az őrre kísérte és borzalmas kínzások között akart beismerő vallomást kiesikarni belőlük.

Az elvadult őrmester naponként véresre verte a gyanúsítottak talpát és szálanként húzta ki hajukat. Hat napig tartott ez a kínzás.

Akkor a községi bíró közbenjárására kiszabadították a megkínzott embereket az őrmester kezei közül.

Ujabb nagy bányaszerencsétlenség történt. Amerikában Abensben bányalég robbanás következtében egy tárna beomlott.

A beomlott tárna 160 munkást maga alá temetett.

A szerencsétlen bányászok mind meghaltak.

A bánya robbanásánál meghalt a bánya igazgatója és több mérnöke is.

A bolgár király esküvője. A bolgár király esküvője fényes külsőségek között folyt le.

Az esküvőn 300 vendég vett részt. Az ünnepi lakomát 25 szakács főzte.

Az ünnepség alkalmával 300 szegény embert vendégelt meg.

Vérszegények. sápadtak, élvágytalanok, legyengültek gyakori fejfájásban, tüdőhurutban szenvedők kérjenek ismertető füzetet a dr. Földes-féle Ferrol

Vastáplikórról. Mindekinek teljesen díjmentesen küldi dr. Földes gyógyszerlára és vegyészeti laboratoriuma Arad, Str. Eminescu 21. sz.

Szoptató nők ne sört igyanak, hanem a reggeli és uzsonnatejhez Ovomaltine-t. Tejük dúsabb, táperőben, vitaminban gazdagabb lesz.

Helyreigazítás. Lapunk 40. számában megjelent „Templomba helyezik a nagykarolyt Kossuth-szobrot” című hírben Török István asztalos mester helyett Görög Istvánt irtunk.

Készséggel igazítjuk helyre, hogy a tiszteletremélló javaslatot Török István asztalosmester tette.

Hány munkanélküli van a világon? A Nemzetközi Munkügyi Hivatal megdöbbentő adatokat közölt a világon uralkodó munkanélküliségről.

A kimutató szerint jelenleg a világon 15—20 millió ember van munkanélkül.

Megjelent a Vidám Nyelvgyakorló októberi száma. Mindazok, akik nem mondtak le arról, hogy megtanulják az állam nyelvét, rendkívül szellemes és ötletes segédeszközt nyertek a „Vidám Nyelvgyakorló” c. folyóirat révén.

Még a legkezdetleesebb tudású is nagy hasznát veszi, mert módot talál arra, hogy sok, sok, mulató és hasznos tudnivalókat feloldozó apró cikkeket megértsen szótárhasználat nélkül is, miáltal rohamosan bővíti szókincsét.

A folyóiratot eredeti rajzok díszítik, melyeknek szuggesztív ereje csak elősegíti egy-egy vidám párbeszéd szókincsének emlékezetbe vésését.

A legtekélyesebb román-magyar szótár és „100 újságok alapján románul” közismert munkák szerzői ezzel az új folyóirattal ismét bizonyosságát adták annak, hogy egyedül hivatottak a román nyelv elsajátítására nézve komoly utmutatással szolgálui.

Tüdőbetegek kérjenek ismertető füzetet az Oláh Károly plebános ur által feltalált kiváló hatású Antiphtysin államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszerrel.

Díjmentesen küld az egyedüli készítő Osváth Gyógyszertár, Târgu-Mureş-Marosvásárhely.

Felhívás. A *tordai Szociális Misszió Társulat* dec. hó közepén *jótekingony célú háztartási kiállítást és vásárt rendez.* Akik a kiállításon részt ohajtnak venni, jelentkezzenek a titkárságnál, cím: *Albert Arthurné Torda-Turda.* A titkárságnál minden további felvilágosítást megkapnak.

ÚJ KÖNYVEK

Paál János: A cserebogár és csimasz pusztítása. Paál János ny. főerdőmérnök rövid összefoglalást írt a cserebogár és csimasz irtási módjairól. A hasznos kis könyvecske tárgyalja a cserebogár élete módját, ismerteti a cserebogár állati ellenségeit és részletesen foglalkozik a cserebogarak irtásának módzataival. Az utolsó fejezet röviden ismerteti a lótetű ellen való védekezési eljárásokat is. A hasznos könyvecske ára 10 lej. Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján.

Dr. Oberding József György: Az erdélyi agrárreform. Dr. Oberding Józsefnek több értékes cikke jelent meg a „Magyar Nép” hasábjain. Az Országos Magyar Párt szatmári nagygyűlésére nagyobb tanulmányt írt az erdélyi agrárreformról. A könyvben ismerteti az agrárreform igazságtalanságait és számszerűen összefoglalja azt a nagy veszteséget, ami a magyarságot a föld kiszájtatások rendjén érte. Könyvében sok érdekes okmány másolatát közli, amelyeket az *Erdélyi Gazdasági Egyesület* és az *Országos Magyar Párt* intéztek a kormányhoz és a királyhoz az agrárreform sérelmes intézkedéseinek orvoslása érdekében. Oberding könyvének az ára 50 lej. Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján.

Demeter János és Demeter Béla: Románia gazdasági válsága. Érdekes könyv jelent meg két fiatal író tollából. Demeterék közgazdasági és tanügyi kérdésekkel foglalkozó cikkeket többször irtak a „Magyar Nép” számára. Most megjelent könyvük a romániai gazdasági válsággal és annak megoldási módzataival foglalkozik. Külön fejezetben tárgyalják a szerzők a világ válságát és külön ennek országos vonatkozásait. Részletes bírálat alá veszik a román kormány gazdasági politikáját és kimutadják, hogy a romániai gazdasági válság előidézésében a román kormányt nagy felelősség terheli. A könyv második részében részletesen foglalkozik a válság megoldási módzataival, különösen a nemzetközi agrárszövetséggel, a kamat és hitel kérdésekkel. Figyelemre méltó ebben a fejezetben a szövetkezetekről vallott felfogásuk. A könyv ára 50 lej. Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján.

Művelődési mozgalmak

A MAGYAR ÖRMÉNYSÉG ÜNNEPE. A szamosújvári magyar örmények most fejezték be ősi székesegyházuk javítását. Az ujjonnan kijavított székesegyházat fényes ünnepség keretében adták át a közhasználatnak. Dr. Kapatán Márton főesperes-plebános magas szárnyalású beszédben mutatott rá a nap jelentőségére. Az ünnepi istentisztelet este a színházban műsoros estély követte. Az estélyen először dr. Kapatán Márton lépett a dobogóra és meleg szavakkal mondott köszönetet a lakosság áldozatkészségeért és hangsúlyozta, hogy szükség van még a fillérekre, hogy a templom külsejét is rendbehozhassák. Dr. Pongráz Ernő felolvasás keretében vázolta az erdélyi örménység küzdelmes történetét és azokat a nehézségeket, amelyekkel meg kellett küzdeniök, amíg a

várostart és a templomot felépítették. Az egyházi zenekar sikerült énekszámát után P. Arzen Djen-dojan örmény nyelvű beszédet tartott, majd Balogh Zoltán és Szöke Lajos kolozsvári egyetemi hallgatók saját szerzeményű zongora- és énekszámakkal szórakoztatták a közönséget. Baloghné Fejér Kató: Franz Spindel „Sternlein“-ját adta elő zongorán. Mael Ferenc, az ismert költő nehány jól sikerült versét olvasta fel. A műsort hajnalig tartó tánc követte.

MÜKEDVELŐI ELŐADÁS SZAMOSKRASSÓN. A szamoskrassói református ifjuság nagy sikerrel adta elő a *Betyár kendője* című népszínművet. Az előadást *Barnics János* községi bíró csürjében tartották meg. A közönség lelkesen ünnepelte a szereplőket kitünő játékukért. Szerepeltek: Domokos Mariska, Surányi József, Domokos Gerzon, Kovács István, Büte Róza, Kajtár Lajos, Gergely Rózsi, Paku Juliska, Lóránt Géza, Főrizs Ilona, Büte Géza, Gergely Gyula, Bozsó József, Domokos Zsuzsika, Domokos Imre, Csomai Piroska, Bozsó Ilona, Büte Emma, Gergely Emma, Nagy Jolánka, Sebestyén Sándor, Domokos Ferenc, Gergely József, Főrizs András, Domokos Bálint. A betanítás nehéz munkáját *Tóth Kálmán* ref. tanító és felesége végezték. Illesse őket köszönet áldozatos munkájukért.

A nátha hosszantartó és kellemetlen betegség. Anacot pasztilla a legjobb orvosság. Egy fiola ára 37.— lej.

Czelnai

szakácskönyve

Cukrászat és hideg büffé
150— lej

Ieszállított áron kapható a

Mineva könyvesboltban

Cluj-Kolozsvár.

Str. Regina Maria (Deák F. utca) 1.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

A gazdálkodás őszi mérlege.

Hogy a mai sivár időkben irásaink panaszok, azért van, mert a lelkek mélyén összemertt keserűség visszahatása nyilatkozik bennük. Hogy mindig csak panasz, bánás jajszó hangzik köreinkben, annak kesem mi szenvedő felek vagyunk az okai, az azok, akik ezt felidézték, akik ezt a pátot a lelkiismeretlenség századává avatfel. S mert rövidlátó: éppen azért rövidlesz ez a korszak. De hát történelmetel Mennyi sok millió ember, mennyi régi ünök el s mennyi új név jelenik meg a atáron, mennyi jajszó s mennyi káröröm! mai korban mehetnek, jöhetnek egyesek. idők, nemzedékek, a föld ura nem az lesz, gondozza, hanem aki kizsákmányolja. Egy mesére emlékszem: Felláztak a karok, lak, a fej a gyomor ellen, mondván: ökök átják az eledelt a gyomornak, ökök fáradök éheznek s a gyomor mint egy mindent elő sárkány, mint a here, nem dolgozik mit. Ezért megtagadták a közösséget s adtak neki anni. S mi lett ennek a vége? gyomor szenvedését előbb érezték meg a láa karok, a fej, ökök pusztultak el előbb. gyomor nem szállított nekik vért, életet, most ellenné tették neki a kötelezettségeit. A gyomor: a föld, mindennek a léalapja. Az kereskedelem, az állam a többi testré. A szív az egyház. A földből sarjad ki en élet s ki hivatva volna a fáradsága elcsését élvezni: a föld közvetlen megműe, vagy vállalkozója semmi hasznát nem munkájának, mert az ipar, a kereskede, a bankok és az uzsorások, az állam, a tör, az adóprés, a nemzetközi kereskedelmi

szervek, az önzés, az irigység, a rosszakarat, egyszóval a végtagok már ott állnak a kis kapuban s kamatos kamattal, 100 százalékos haszonrészesséssel vonják el a pénzt, a vért, a „szent“ önzés nevében.

Ennek a kornak legtermészetesebb következménye, hogy a gyomor: a föld elvértelenedésével előbb hullnak el a végtagok. A föld megmarad, hogy új végtagokat termeljen ki önmagából. Az egymásra utaltság, ha burkoltan is, itt-ott elismerésre talál például a szövetkezeti eszmék útján is.

A földdel, a mezőgazdákkal nem törődik senki. A gyomor beteg lett. Nem bírja magába felszívni az ipari, kereskedelmi értékeket. A gazda termelvényeit, sőt mindennapi kenyerét, ingyen megették a kapzsi végtagok. Ereje elveszett, mert beteg.

Ha a gyomor, a föld, egészséges lesz, felvirágozik itt az ipar és kereskedelem is. Nincs itt érdekellentét. Elhibázott politika tehát, ha a föld rovására izmosítják az ipart és kereskedelmet. Amíg azok a 100—200%-os haszonnal dolgoznak a föld rovására, addig a mezőgazda vesztességgel küzdök, mert kiszípolozottan áll. Ez az év súlyosan zárult a gazdára nézve, mintha súlyos jégverések, elemi csapások tömkelegével állának szemben s még sincs segítség, sem adóengedményekben, sem olcsó kölcsönben.

Biztató reménységgel várjuk mindig a tavaszt. A remény ad hitet és erőt. Ez az, ami megmaradt nekünk és az imádságunk: „Erős várunk nekünk az Isten...”

Dr. Böszörményi Károly.

den magyar ember jegyezze jól meg.
a magyar egyházak biztosító intézete a

„Minerva Biztosító“ R.-T.

tehát magyar köteletség biztosítását ide átadni

Zöldségfélék elraktározása.

Amit nyáron át nagy munkával termelünk, igyekszünk télen át friss állapotban minél tovább megőrizni. Legalkalmasabbak téli raktározásra a káposztafélék, kalaráb, bimbóske, virágke, a gyökérfélék, retkek, zeller és hagymafélék. A jó teletetés egyik fontos szabálya, hogy a termények addig, ameddig csak lehetséges, kint maradjanak a szabadban, hogy ott jól kiérjenek. A szabadban mindig frissebb a zöldség, mint a legjobb veremelő helyiségben. Ha aztán fagyok fenyegetnek vagy tartós esőzés, vagy hó, a szabadban veszélyessé válhat, kell a terményeket beszedni. A zöldségfélék betakarításának ideje tehát nagyban függ az időjárástól.

Az első hó, mely többnyire csak egy-két napig marad meg, nem szokott nagy kárt okozni; ha nagy fagy nincsen a késői zöldségféléket nov. derekán szedjük ki. Ritkán fordul elő, hogy ebben az időben erősebb fagyok lennének, attól kezdve azonban már gondot

okozhat a behordás, ha elkésünk vele, vagy sok felszedni való akad. Teletelés előtt a javát kiválogatjuk, a selejtes és sérült terményeket pedig felhasználjuk. Veremeléshez a gyökérféléket nem kell megmosni. A leveleket óvatosan tépjük le, vágni nem kell, nehogy sebet ejtve, a gyökér nedvet veszítsen.

Az a gyökér telet jól, amelyik hajtóképes ségét megtartotta, vagyis levélalapja sértetlen. Száraz időben és száraz gyökert veremlünk el. Káposztaféléket gyökertestől szedjük ki és egy ideig tartasuk felfordítva, hogy a levelek közt levő víz lecsurogjon. Külső leveleit leszedjük és a földbe gyökertestől beveremlünk. Uborka, spenót, paradicsom, saláta hosszú időre nem raktározható. Hagymaféléket augusztusban szedjük fel és száraz helyen fagymentesen kell tartani. Tököt, ha jól beérett, száraz helyen, deszkára rakva sokáig tarthatjuk.

Mit állapított meg Mihalache belügyminiszter Beszarábiában? Mihalache miniszter, Beszarábiába utazott, hogy az ottani állapotokat tanulmányozza a jelentést tegyen azokról a minisztertanácsnak. Mihalache miniszter útjában megállapította, hogy a gazdasági bajokon gyorsan segíteni kell, mert a gazdák a végpusztulás szélén állanak. Az alacsony gabonaárak miatt a föld a vetőmag árát és a munka költségeit sem téríti vissza. Ezért a beszarábiai földművesek idén már alig vetettek őszi búzát. A tavalyi 48 ezer holdnyi őszi vetés helyett, idén csak 20 ezer holdat vetettek Beszarábiában.

A miniszter azt a megállapítást tette, hogy 10 liba nevelése és értékesítése több jövedelmet hoz, mint egy hold föld.

Mihalache szomorú megállapításaihoz az a megjegyzésünk, hogy hasonló állapotok uralkodnak egész Romániában. A kormányoknak tehát tennie kell valamit a válság enyhítése érdeké-

ben, különben elkerülhetetlen lesz az ország teljes gazdasági összeomlása.

Alakítsanak egyesületet a szőlősgazdák! Petres Gyula kolozsi előfizetőnk írta az alábbi figyelemre méltó sorokat. „Amikor az egész világon minden ember egyesületbe igyekszik tömörülni, szomorú dolog, hogy a szőlősgazdák megelégedtek magukról. Milyen jó volna, ha most volna egy ilyen egyesület, amelyik előállhatna azzal, hogy mivel a bornak nincs ára, engedjenek el a szőlősgazdák adóiból. Hogyan fizessen most az ember bora után adót, mikor ilyen alacsonyak a must árak? Hiszen az adóval szinte megveszi a saját borát“.

Szerkesztő megjegyzése: Teljesen osztjuk Petres Gyula előfizetőnk véleményét, azonban a kérdéses feladat betöltésére az Erdélyi Gazdasági Egyesület is alkalmas. Fel is hívtuk az Erdélyi Gazdasági Egyesület figyelmét Petres Gy.

előfizetőnk panaszára és kérjünk őt és a többi szőlős gazdát, hogy panaszaikkal forduljanak az Erdélyi Gazdasági Egyesülethez.

PIAC

Borárok Erdélyben.

A borárakban nagy visszaesés történt. A must ára Erdélyben borvidékenként a következők: Ermelléki 5—6, aradhegyaljai 5—6, szilágysági 6—7, torda 7—9—14, küküllőmenti 12—14, enyedi 12—13, bánáti 5—6 literenként.

Piaci árak Dicsőszentmártonban

Gabona árak.

Búza 60—70, ókukorica 48—50, ujkukorica 32, takarmányárpa 40, zab 28 lej 20 literenként.

Állat árak.

Jármos ökör páronként 16—20 ezer, fejős tehén darabonként 8—12 ezer, szopós borjú darabonként 600—800, juh darabonként 400 lej.

Baromfi árak.

Csirke páronként 30—50 lej, rovány liba 75, kövér liba 160, tyúk 40, sovány ruca 35, kövér ruca 70, pulyka 80—120 lej darabonként.

Élelmiszer árak.

Fehér kenyér 10, barna kenyér 9 lej kg-ként. Tehén tej 4—5, bivalj tej 10 lej literenként. Tea vaj 100, tehénturó 35, juh sajt 40, juh vaj 100 lej kilónként.

IPARI ROVAT

Szabó Béni képviselő beszéde Szatmáron az iparosok bajairól.

A Szatmáron lefolyt közgazdasági tanácsokzások egyik legfontosabb pontja volt a magyar iparosság bajainak tárgyalása. Az iparosok bajait Szabó Béni brassói szücsmester, kamarai képviselő ismertette. Beszédéből a következőket közöljük:

— Az iparosság természetellenes adóterhelése ebben az évben csúcspontját érte el. Állami adókban 12—16 százalékot, forgalmi adóban 11 százalékot, utadóban 3 százalékot, különféle városi taxában 14—17 százalékot kell, hogy fizessen az iparos, az önkényesen megállapított és a valóságban nem létező jövedelmek után. Legigazságtalanabb valamennyi adónem között a forgalmi adó, melynek kivetése úgy történik, hogy az ismert módon megállapított adóalapot ötszörösen számítják és az így nyert összeg után vetnek ki két egész kéttized százalékot, vagyis 11 százalékot. Igazságtalan a 3 százalékos utadó is, legigazságtalanabbak a különböző községi és városi taxák, amelyek 70—80 százalékát kizárólag az iparosok és kereskedők fizetik ki.

— Az utóbbi két év alatt — folytatta Szabó Béni — az ország jelentékeny részét bejártam és az iparosok között minden emberi képzeletet meghaladó nyomornak, lerongyolódásnak, éhségnek voltam tanuja. Személyes tapasztalatom alapján állíthatom tehát, hogy ez az állapot tovább már nem tartható fenn, mert az iparosság már tönkre ment.

Nagyhatású beszéde után határozati javaslatot terjesztett elő. A határozati javaslat kéri a pártot, hogy a kormánynál szükség esetén pedig Öfelségénél is minden erejével hasson oda, hogy az iparosság köztelhervisése sürgősen módosíttassék a következő alapelvek szerint:

1. 1931. év januárjában eszközöljön a pénzügyi kormány egy három évre szóló adókvetést, amelynek rendjén minden adózó polgárra nézve mindenben figyelembe veendő az igazolt teherbíróképesség.

2. Az adókvetők bizottságok úgy állítandók össze, hogy abban egyenlő értékű szavazati joggal, a lakosság minden társadalmi és foglalkozási ága képviseletet nyerjen.

3. Az egyforma foglalkozású polgárok adókvetése egyidejűleg történjék.

4. A bizottság azon adókvetése, amelyet az adózó fél elfogadott, a kincstár részéről ne legyen megfelelőbb.

5. Indokolt esetben adókvetési haladék adandó legalább az adókvetési év keretein belül.

6. Az adózó polgárok szerszámait és gépeit adótarozásba ne legyenek lefoglalhatók.

7. Mindazon iparosok, akik teljesen új ipari üzemet nyitnak, legalább egy évig részesüljenek adómentességben, úgyisintén mentessenek fel az adókvetés alól azon szegényorsú iparosok, akik 60-ik életévüket elérték és iparukad kenyérkereseti kényszerből folytatják. Ezen kedvezményt az illetők az ipartestületek, ezek hiányában az iparközösségek útján kérhessék, mely

szervek a kérvényt tárgyilagos véleménnyel kötelesek ellátni.

8. A különböző községi taxák, melyet nagyrészen csak az iparosok és kereskedők fizetnek, feltétlenül eltörölnödk és az egyenlő köztelher-viselés alapján bevezetendő ismét a községi pótdórendszer.

9. A forgalmi-adó, mely a leghet legigazságtalanabb adónem, melyet túlnyomó nagyrészen ismét csak az iparosok fizetnek, teljesen eltörölnödk.

10. Igazolt esetekben részben, vagy egészben adassék adómentesség mindazoknak, akik súlyosabb betegségek, balesetek, vagy elemi csapás következtében, olyan anyagi helyzetbe jutottak, hogy adókvetési kötelezettségüknek nem tudnak eleget tenni.

Szabó Béni képviselő javaslatát a nagygyűlés magáévé tette és felkérte a Pártközpontot, hogy a szükséges lépéseket tegye meg az illetékes miniszteriumnál.

Harmadfokon a tartományi igazgatóságokhoz tartoznak az ipari ügyek. Az iparosok kéréseiben, panázaiban eddig a miniszterium intézkedett, mint harmadfoku iparhatóság. Az iparügyi miniszterium ezt a jogkörét most a tartományi igazgatóságra ruházta át. A vitás és peres ipari ügyek közigazgatási menete ezzel egyszerűbbé fogválni, ha ugyan a tartományi igazgatóságok megfelelő szakembereket fognak beosztani.

VALUTA

Kolozsvár, 1930. november 13

1 dollár	— — — =	168'20 lei
1 font sterling	— =	810' — "
1 svájci frank	— =	32'31 "
1 francia frank	— =	6'64 "
1 arany márka	— =	40'27 "
1 lira	— — — =	8'86 "
1 dinár	— — — =	2'99 "
1 cseh korona	— =	5' — "
1 osztrák schilling	=	23'80 "
1 magyar pengő	=	29'47 "

MULATTATÓ

SZABOLCSKA MIHÁLY HALÁLARA.

*Amint Te akartad, ahogyan Te kérted:
csendes őszi éjjel ragadt el a végzet.
Felhős, szomorú volt az este is akkor:
„a nagy pillanatkor“...*

*S a vén akác-sor, hol annyiszor siratád
akácfa-virágok hervadó illatát,
ott állt körülötted, feketén, borongva...
Talán Rólad beszélt lepergő lombja...!*

*Mikor neved hallom, mintha lágy lehellet,
melengető érzés csókolná lelkemet.
Mintha, életemnek minden boldog álma
fehér galamb-szárnyon újra visszaszállna...*

*Te, a fehér-álmok szív-lantosa voltál!
Emléked él köztünk, dalod legszebb zsoltár!
„Örökkévaló a szeretet“, mondád, —
Szeretetünk hűtlen nem lesz Hozzád!*

*Es most, amidőn már eltakart örökre
az édes honi föld pihentető rögje,
Könnyezve, de büszkén állunk meg sírodnál:
Költő s ember egyként magyar voltál!
Máthé András.*

Is emlékek egy nagy ember életéből.

Szaboleska Mihály, a költő-pap, melegsivü, kedves jó ember volt. Mindenki szerette, aki megismerhette őt. Kifogyhatatlan volt a tréfában, adomázásban s nem egyszer maga is esínált soha nem bántó, jóízű tréfákat s elbeszélt azokból, amik vele történtek meg.

Néhány vele történt tréfás esetet itt bemutatunk.

Az egyetlen pohár sör.

Szaboleska Mihály, mint végzett ifju theologus, egyháza támogatásával külföldön is megfordult. Innen küldött költeményei tették egy csapásra országosan ismertté nevét.

Pár hónapot töltött ekkor Svájcban is.

A fiatal református papjelöltnek azonban vékony volt az erszénye s egy hónapvégi vasárnapon Genfben épen az utolsó svájci

apropénzekkel takarékoskodott, midőn egy hasonló anyagi helyzetben lévő barátjával asztalhoz ült egy nyári sörözőben. Előre megbeszélték, hogy — mivel többre nem is telik, — csak egy-egy pohár sört isznak. Kihozták a sört s aztán hosszasan nézték, hol a sör apadó habját, hol a hullámzó, sétáló sokaságot. Telt az idő. Végre fölhangzott a szer-
v u s s a poharak után nyultak. De Szaboleska abban a pillanatban félre tekintve oly szerencsétlenül érintette meg a poharat, hogy az feldől s a sör az utolsó cseppig kiömlött. A pincér előzékenyen oda ugrott s az üres poharat fölkapva, rögtön megkérdezte:

— Parancsol ugy-e másikat?

— Köszönöm, nem. Én mindig csak egyet szoktam, — válaszolt szerényen Szaboleska s fizetve távozott.

Puncskészítés, — szászrégeni módon.

Szaboleska mint nőtlen ifju pap került Erdélybe, Szászrégen mellé, Felfaluba. Akkor már jegyese volt költeményeinek Piroskája, de csak pár hónap múlva vitte még oda, a papi házhoz. Hire megelőzte a költőt Erdélyben s mindenütt meleg szeretet fogadta.

Szászrégenben sűrű vendége volt dr. Gidófalvy Istvánnak, a későbbi országosan ismert szövetkezet-szervező kolozsvári közjegyzőnek, ki Szászrégenben kezdte pályáját.

Itt történt meg, hogy a ház urasszonya egy alkalommal kitünő tojásos puncsal gyógyította ki rekedtségéből a nagyon meghűlt költőt.

A pompás gyógyital nagyon izlett Szaboleskának s midőn Gidófalvy kocsija hazavitte Felfaluba, elhatározta, hogy másnap megismétli a jól bevált kurát. Különösen megjegyezte, hogy ehhez az italhoz a teát nagyon forrón kell önteni.

Előkészítette a csészét; cukrot, rumot tett belé, ezekre reá vert két tojást s az egészet leforrázta a buzgásig felforralt teával — és várt...

A gyorspuncs azonban megkutyálta magát és egyáltalában nem akart előző napi szászrégeni kollégájához hasonlítani. Sőt alig két perenyi várakozás után a két tojás mindinkább kezdte felölteni a jó falusi kukukleves értelmesebb uszkáló kemény-tojásai színt és formáját.

Szabolcska megkísérelte hirtelen beavatással befolyásolni a nem várt kémiai folyamatot s egy kávéskanállal megpróbálta elvarni legalább az egyik tojást. Erre aztán megugylátszik, előre megfontolt ravasz fortélytól a rongyos leves uszkáló tésztaszikájai alakját öltötte magára. A költő hiába várta a tojások megtérését elszánt makacságukból. Végre is kidobta azokat s egyszerű mos téával vigasztalódott. Szászrégenben megtudta a puncskészítés rejtélyét s több több sikerrel próbálkozott vele.

A felfalui olesó cigány aratók.

Felfalu valaha a vécsi várhoz tartozott a vár változó gazdái tarkították a vidék bűbágnépét. Így történt, hogy Felfaluba is néhány cigány került, akik aztán idővel bőségesen megsaporodtak, a papiroson a reformatus egyház hívei számát gyarapították. A gyakorlati életben azonban az egyházközség sem sok hasznukat látta. Ők itt is az anyategyház galambmajorságai voltak, akik inkább ennivalókért jártak a faluba s a kölesesek elöl könnyen tovaszállottak. A papnak bérfizetés helyett régi szokás szerint mindössze a szemesgabona bearatásával szolgáltak s viszont a pap a munkanapon élelmet adott nekik.

Ez volt a szolgálati és jogviszony Szabolcska Felfaluba jutása idején köztük és az egyházközség, illetve papjuk között.

Eljött a nyár s vele az aratás ideje.

József, az egyházi bejelentette, tisztelt gazdája urának, hogy a gabonát harmadnapra vágni lehet. Eljárta a putrikat s felvonta a felfalusi fekete hadsereget a szent laborura a buzafejek ellen. De két naposszu idő néha egy magános poétaembernek. Szabolcska tehát bement Szászrégenbe s ott töltötte el a két napot. Eszébe se jutott, hogy az arató gazdának előkészületekre is van szüksége. Éjszaka érkezett haza a Gidófalvyván kocsiján s nyugodtan és mélyen aludta a szabolcska álmat másnap késő reggelig.

Ugy nyolc óra fele, mikor a mezőn már dolgoztak és Szabolcska megébredt, ami éneklés, zsihongás, nevetés, visítozás gyermekírás seha nem hallott együttes raj-kórusa verte fel az udvar felől a pap meg szokott csendességét.

Szabolcska óvatosan az ablakhoz ment és kitekintett a lehuzott zsalu nyílásain.

Az udvart egészen ellepte a cigánysereg. Nehánynak sarló is volt a kezében. Eszébe jutott, hogy ezek az aratók. De miért nem aratnak hát? Mit akar köztük ez a sok fél- és egészen meztelen purdó az udvaron? Nehányuk az eperfa épen csak zsendülő terméséből torkoskodott; másokat József igyekezett visszateregetni a kertbejutástól.

— Mit akartok itt?! — kiáltott ki a keskeny nyíláson Szabolcska.

— Várjuk instálom a frustukot! — ordította a sereg apraja-nagyja.

Szabolcska hirtelen felöltözött és gyors haditanácsot rögtönzött Józseffel.

— Mit adunk József ennek a sáskahadnak? — kérdezte.

— Hát, ami kerül s amit lehet, kérem szépen, — volt a kerülő válasz.

Végre is kiderült, hogy a legénykamrában nincs egyéb a cigányseregnek szánható élelem egy szép nagy füstös szalonnánál és egy negyednapos kenyérnél. Az utóbbit aztán József még három friss kenyérral egészítette ki.

A nagy szalonna csakhamar 50—60 kisebb-nagyobb darabra metélve a kenyerekkel együtt eltűnt a hirtelen hozatott három liter pálinkával együtt a cigányok gyomrában, akik most már vig énekszóval indultak az aratandó buzaföld felé. De elindult József is az ebéd irányában. Fáradozásait több véka krumpli koronázta, mely egy hatalmas szapuló üstben ebéddé finomult. Ehhez azonban újra szekeret kellett fogadni, hogy az aratóba ki vihessék s aztán József ugyanazzal az alkalmatossággal bekarikázott Szászrégenbe, hogy vacsorára az étkezési frontot egy egész berbéccsel lássa el, mely egy öreg asszony tudományával estére a szapuló üstben újra finom pörkölté alakult át. Természetesen nem hiányzott akkorára két puliszka-óriás sem s mire az aratósereg és kapcsoló részei a papi telekre csengő énekszóval bevonultak, népünnepélyi arányokat öltött vigalom között fogyasztották el a vacsorát.

Szabolcska aggodó szemeinek úgy tűnt föl, hogy a vacsorán jóval többen jelentek meg, mint amennyien reggel fölvonultak. Különösen néhány öregebb szotyros cigányasszonyra sehog se tudott visszaemlékezni. S az is feltűnt neki, hogy a reggel keszkenő-

sen kivonult cigánynék mind fejkendő nélkül eszik a vacsorát és a földre maguk alá gyürt keszkenőjükből itt-ott valami szalma-féle kandikál ki.

Józseftől megkérdezte a furcsa népszokás okát és ekkor kiderült, hogy a fejkendőkbe mind levágott buzafejek vannak, „a szegény csirkéknek“.

Reggel aztán megoldódott a szotyros cigánynék talánya is. Ezek a veteményes kert hagyma ágyásait dézsmálták meg és taposták össze.

Szabolcska megcsinálta a számvetést — a következő esztendőben a cigányoknak elengedte az aratásszolgálatot.

K. L.

Apróságok * Adomák

A foghagyma s a párizsi orvosi akadémia. Idős és tapasztalt emberek jól tudják, hogy a foghagyma védi a szervezetet a betegségek ellen. A montenegróiak naponta fogyasztják s nincs náluknál egészségesebb emberfajta. Minálunk ismeretes a „koldus-leves“, amely főleg hagymából és foghagymából készül. Az eddigi orvosi tudomány lenézte a foghagyma orvossághént való használatát. Most azonban a párizsi orvosi akadémia vizsgálat tárgyává tette, s a következőket állapította meg: 1. gátolja az érelmeszesedést; 2. csökkenti a szívműködést, mivel a vérnyomást is csökkenti; 3. tisztítja a gyomrot és a beleket, mivel elpusztítja a baktériumokat és élősködőket; 4. vértisztító, gyógyítja a székrekedést. Mint fertőtlenítő szer megfizethetetlen. Mindenki, aki foghagymát fogyaszt, megállapíthatja, hogy hatása tényleg olyan, amilyennek az akadémia hirdeti.

A városi gyermek felelete.

— No és felettél már az iskolában?

— Igen, apám.

— Jól felettél?

— Jól. A tanító ur azt mondta, hogy aránylag az én feleltem volt a legjobb.

— Mi az, hogy „aránylag“?

— A tanító ur azt kérdezte, hogy hány lába van a lónak. A többi fiúk azt mondták, hogy kettő, én pedig azt mondtam, hogy három...

Tanácsadó

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej.

Sz. J. Gazsi Váralmás. A szőlőjében előfordult rendkívüli jelenség, hogy a tőkén termett fürtök egy része rózsaszín, egy része fehér és tulajdonságaik különbözők egy érdekes természeti törvényben leli magyarázatát. A szőlőfajtákat különböző fajtájú szőlőknek a keresztezése útján állítják elő. A keresztezésre felhasznált fajtáknak a tulajdonságai gyakran késő utódokon is jelentkeznek. Épen úgy, mint ahogy fekete disznóktól is néha származhatnak fehér vagy tarka malacok. Piros Sylvani szőlőjének esetében az történt, hogy valamelyik fehér bogyóju ősz tulajdonságai jelentkeztek a termésnél.

B. J. Bodófalva. Leírásából úgy sejtjük, hogy a gabonáját a padlásra a gabona zizszik támadta meg. Olvassa el lapunk f. évi 32-ik számában B. I. Nagyszalonta névre szóló tanácsadó cikkünket. Második kérdésére a következőket válaszoljuk: A kérdéses területet lehetőleg jól érett trágyával bőven trágyázza meg. Alkalmazzon őszi mély szántást és ebbe a szántásba tavasszal árpa védőnövénynyel vessen el a lucernát. Ajánlatos lesz tavasszal a vetést szuperfoszfát műtrágya alkalmazásával végezni. A 32-ik számot címére elküldöttük.

S. J. Szabadulni vágyó. Betegsége tulajdonképpen nem betegség, hanem „valami“ és semmiképpen sem esett áldozatul. Látszik, hogy nem fordult orvoshoz, mert már réges-régen elfelejtette volna, hogy „azok“ is léteznek a világon. A „Magyar Nép“ o számát mutassa fel a gyógyszerész urnak és ki-

adja a kenőcsöt. (Rp. Merc. pp. albi 1.0, vaselini 49.0, Ds. kenőcs.) E kenőccsel kenje be magát ott, ahol viszket, két-három estén át, utána fürödjék meg, vagy alaposan mossa le magát és egy hét eltelté után ismét kenje be magát egyszer s azzal megszabadul „ocsmány betegségétől.“ **Dr. G. E.**

Régi előfizető. Egy egész iver terjedő levelét megkaptam s már előre is kijelentem, hogy minden okoskodás helyett legelső sorban is kezeltetnie kell vérébaját. Erre vonatkozólag tudnia kell, hogy a vérébaj teljes kigyógyulásához 3-4 évre van szükség, abbahagyott kura sok kellemetlenséget csinálhat és állandó panaszkodásnak képezheti alapját. Tüdőtágulaton alapuló köhögésre rendkívül sok gyógyszer van s bár magát a betegséget egyik sem gyógyítja meg, mert a tágulást egy sem fejleszti vissza, de a kínzó tüneteket enyhítheti. Megpróbálhatná az *ephelouint*, akár tablettában, akár szirupban (így csak most legújabbban gyártják), nem hiszem, hogy ne enyhítené a kínzó köhögését. Ha ott a gyógyszerárban nem kapható, inna megrendelhető. A harmadik panaszára pedig rengeteg gyógyszer áll rendelkezésére, de tudni kell, hogy ebben az esetben nem árt több gyógyszert kipróbálnia, míg a megfelelő eredményt eléri. A gyógyszerész, ha szól neki, kiadja egyiket, vagy másikat s meglátja, hogy melyik válik be legjobban. Kísérletet tehet a Wandler-féle *Artin* tablettákkal, este 2-3 tabl. veendő be. **Dr. G. E.**

B. F. Helyi bankok nem szívesen adnak olyan messze fekvő vidékekre kölcsönt. Amint mondták, habár kisebb kölcsönről van szó, a kiszállítás mégis szükséges volna, ami innen Kolozsvárról nagy nehézségekkel s költséggel járna. Forduljon valamilyik temesvári bankhoz.

A Cs. B. Betegsége olyan terhes, hogy néha $\frac{1}{4}$, sőt 1 évig tart, de megfelelő kezelés alatt biztosan gyógyul. Nem zavar nekem, hogy revolvergolyót emleget levelében, hiszen a kétségbeejtő állapotról van szó. Nincs az az orvos, aki betegségét ne tudná kigyógyítani, a hiba ott van, hogy félbehagyta a kezelést s kiujult ismét. A kiujulás a betegség természetében rejlik: amíg a gyógyulási folyamat (mert arról van szó) le nem zajlik, a betegség nem mondható gyógyultnak, a kiujulás ideje pedig változik a betegség foka szerint. Tehát forduljon ismét orvoshoz s biztassa magát, mert betegsége mindig, míg meg nem gyógyul, váró orvosi felügyeletet kíván. Dr. G. E.

Szerkesztői üzenetek

Előző számainkban közöltük, hogy ingyen könyvnapot tartunk és naponta megjelenik. Jelenleg megismételjük ezt s közöljük, hogy a hó vége felé megkezdjük a könyvnapot szétküldését, de csak azok részére, akik előfizetésükkel az év végéig rendben vannak. Még minden hátrálékosnak alkalma van a kiküldött postautalvány alapján beküldeni a hátrálékot, mert ha ezt az újság kézhez juttatása után azonnal megteszik, az évben elküldjük a könyvnapot. Már most hangsúlyozzuk, hogy csak a rendben levő előfizetőknek küldünk naptárt s minden előfizetőnknek érdeke, hogy még azelőtt megkapja ezt.

B. J. Tölgyes, P. I. Aranyosmedves, B. Gy. Krasznacégeny, H. Omor, M. Zs. Nagyajta, P. D. Antemeter.

A felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzellen támogatóként fogadják mély tisztelettel, hálaikat és köszönetünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatást.

M. Levelét elolvastuk, sajnos a mai helyzetünkben másra tudunk tenni érdekében, hogy lapunkban egy apróhír-

detést helyezünk el, hátha ez sikerre is fog vezetni.

Özv. D. A-né Sepsiszentgyörgy. Kérdése valószínűen a mindennapi korszós illetve ivóvizgyanánt szállítandó borvizkereskedésre vonatkozik. Ott fogyasztóul mindjárt a város alkalmas vagy tovább menve Brassó és az oda utközbe eső helyek. Egyezsége kelene lépjen valamelyik forrás tulajdonosával (Árkoson, Zalánban legközelebb) s aztán autón minden reggel a jelentkezőknél leszállítva pontosság és tisztaság mellett állandó fogyasztóközöniséget tudna szerezni, ahol ép a fogyasztói lennének a legjobb reklámcinálói. Csak a kezdet nehéz, mert bizony össze kell járni a várost rábeszélni s megértetni kellene az akciót. Az a fontos, hogy akármi-lyen kevés jelentkezővel is, de meg kell indítani (manapság különösen bizalmatlanok az emberek minden új dologgal szemben!) Az apróbb kiviteli lehetőségekre nézve tanulmányozza Csikszeredában és Kézdivásárhelyen a már meglevő üzemeket s a tapasztaltakat alkalmazza a saját esetére. A szállítás most télire ne kezdje el, hanem ezt az időt használja ki a tavaszig a dolog alapos megfontolására s főként a fogyasztói megszervezésére. Ajánljuk áttanulmányozásra a lapunkban e tárgyban eddig megjelent cikkeket! B. J.

P. J. Kivándorlási ügyben tanácsot senkinek sem adunk, mert nem lehet célunk az, hogy a magyar lakosság elhagyja az országot s idegen veszélyes helyekre menjen, sőt ez ellen harcolunk állandóan lapunkban. Belátjuk és tudjuk, hogy a megélhetés nagyon nehéz, de itt mégis csak könnyebben tud segíteni magán, mint idegen helyen és emberek között.

S. I. Sérelmeit írja meg s a kö-ülményekhez képest igyekezni fogunk segítségére lenni tanácsadásunkkal.

Egy régi előfizető. Névtelen, valamint a 20 lej tanácsadási díj nélküli levelekre nem válaszolunk.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Sz. G. és B. M. P-é Bágyon 170—170 (mindkettő r. 1930 dec. 31-ig), ifj. Sz. J. Csegez 170 (r. 1930 dec. 31-ig), A. A. Mezőfelo 680, P. I. Csegez 132 (r. 1930

dec. 31-ig), B. M. Felsőboldogfalva 170, K. B. Lőrincréve 175, K. B. F. Erdőhegy 175, K. L. Árpád 175, B. F. Ilye 175, L. A. Mezőtelki 175, Fogy. Szöv. Ant 2380, N. P. Krizba 170, B. M. Gyergyóújfalu 160, H. G. Csikszentmárton 175, F. P. Józseffalva 175, B. P. Bucuresti 170, L. L. Csikszentsimon 345, ifj. S. J. Páké 175, M. J. Barátos 175, O. J. Torja 175, Ny. M. Aninósza 340, D. Gy. Csávás 170, M. S. Nadrág 175, D. J. Tamásd 170, T. P. Kendilona 175, F. J. Kendermál 175, P. J. Bonchida 175, V. O. M. Kelemen-telke 110, K. A. Mezőköpény 145, F. J. Erked 90, Sz. M. Pálos 170, Cs. M. Avasujváros 50, B. I. Krasznabétek 175, B. S. Zilah 85, K. M. Keszi 175, Id. H. J. Nagymajtény 175, J. L. Gencs 345, K. A. Várkudu 175, Sz. S. Gertyenes 157, Gy. P. J. Szentkeresztbánya 175, D. F. Szentábrám 175, B. Zs. Magyarhermány 195, G. P. Homoródalmás 175, S. Gy. Siménfalva 175, V. M. Székelyszentmihály 175, P. F. Nagykede 175, B. A. Erdőhegy 170, T. S. Belényes 175, Sz. S. Magyarremete 175, D. G. Csikszentmárton 175, B. M. Nagydobos 180, K. I. Bucuresti 340, D. J. Bitá 175, F. Zs. Lozsád 170, N. S. Alsóhomoród 175, id. B. P. Mikola 145, K. B. Obéba 65, A. K. Gerendkeresztur 175, S. M. Lövéte 175, P. M. Gyepes 175, B. I. Székelyvecke 175, P. B. J. Ujszékely 175. Ref. Lelk. hiv. Ajtony 170 (r. 1930 dec. 31-ig), Sz. A. és id. Sz. S. Felsőszentmihály 170—115 (r. 1930, dec. 31-ig), id. B. D. Felsőszentmihály 170 (r. 1930, dec. 31-ig).

Aranyosgyéresi Agyagipar R.-T.

Ajánlja elsőrangú földgázzal égetett hornyolt és hódfarku

tetőcserepét,

normál és németmértű

fali és kuttégláját

valamint elsőrendű különböző méretben készült

alagcsöveit.

Cég és Iroda: Turda—Torda.
Telefon szám: 107.

Apróhirdetések

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Alást keresők részére 20 szögig 50 lej. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Szőlő vagy gyümölcsstelepitők figyelmébe! Ha éghajlatunknak megfelelő, kipróbált és egészséges szőlő vagy gyümölcsfa oltványt akarnak ültetni, kérjenek árjegyzéket és tájékoztatót Tóthfalusi és Társa oltványtelepéről Târgu-Mureș-Marosvásárhely, Str. Sft. Gheorghe (Szentgyörgy-u.) 9.

Elmennék jó családhoz, gyermek mellé nevelőnőnek, társalkodónőnek, urinőhöz ápolónőnek, vagy valamilyen üzletbe kiszolgálónak, akár faluba, akár városba. Levelekét „Kereskedő leánya” jelígre a kiadóba kérek.

Két jócsaládból való reform. most leszerelt lakatos elmenne takács- vagy kovácsmesterhez tanulni, esetleg benősülne. Cim a kiadóhivatalban.

Leghorn és Rhode Island fajtisza 6 hónapos állatok eladók. Kis törzs (2 tyúk, egy kakas) 600 lej. Cim: „Farm”, Gherla-Szamosujvár, Reg. Ferd. 3.

Eladó 110 hold jó fekete föld, 1200 ölével, 8000 lej holdanként. Turi Sándor, Chesereu-Érkeserü Szilágy.

Idősebb özvegy urinő keres magányos uri emberrel szerény nyugodt otthont, mint házvezetőnő, lehetőleg falura. A háztartás minden ágában jártas. Levelek „Szerény igényű” jelígre kiadóba kéretnek.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS.

Szőlőbirtokosok!

Mielőtt szőlőoltvány szükségletüket beszereznék, kérjük előbb szőlőoltvány és más szőlővesszőkről szóló értesítőmet, mely kimerítő utbaigazítást ad a mai örökítésre, ugyszintén a hiányok pótlására. Annál inkább kérje mielőbb, mivel bárkinek ingyen és bérmentve küldi azt meg **Hajdu István puritán szőlőgazdaság és szőlőoltványtelepe** Diosig-Bihardioszeg Jud. Bihar

HARMONIUMOK

nagy választékban, művészi kivitelben már 10.000 lejtől kaphatók — Németország legnagyobb és legjobb harmoniumgyárának képviselője

SIMON LÁSZLÓ

orgonakészítőnél

aki orgonakészítést, javítását és homlokzat sipok készítését jutányos áron vállalja.

Cim: Simon László Cluj-Kolozsvár, Str. Brătianu (volt Király-utca) 24.

Ingyen küldöm szőlőoltvány és gyümölcsfa

árjegyzékemet mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. — A saját érdekében ne vegyen addig oltványt vagy bármilyen fajta vesszőt, míg al nem olvassa szövezes útmutatómat.

Cim:

SZÜCS J. szőlőtelepe
Diosig-Bihardioszeg.
Jud. Bihar.

Ha pénzt akar keresni

es nem akarja, hogy gyümölcsfáit a hernyók jövőre is tönkretegyék már most sűrűn alkalmazzon láira

„S O T O R” hernyóenyvgyűrű,

melynek tökéletes hatása közismert. — Lombhullás után permetezzen okvetlenül levél-, paizs-, vértetű, valamint mindennemű kártevő ellen „Dendrin”-nel, vagy a kétszeres erősségű „Neodendrin”-nel. Gyümölcsfák vértetves sebhelyeinek bekenésére csak

„P O M R I N” vértetűkátrányt használjon.

Hernyóenyvpapírt gyári áron szállítunk. — Gyártja:

Moskovits Ipartelepek Részv.-Társ.

Oradea-Nagyvárad.

Lerakatok:

Segesváry & Co. Cluj-Kvár, Biasini S. utóda Cluj-Kvár.

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ.

Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (Főter) 7.

Betéteket előnyös kamat mellett fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej-Dés, Dicsőánmartin-Dicsőszentmárton, Alba-Julia-Gyulafehérvár, Târgu-Mureș-Marosvásárhely, Oradea-Nagyvárad és Timișoara-Temesvár.

Saját tőkéi 143 millió lei.

Affiliált intézetei:

Tordaeranyos várm. Tak.-pénztár Rt. Turda-Torda, Alsófehérvárm. Gazdasági Bank és Tak.-pénztár Rt. Aiud-Nagyenyed, Udvarhely-megyei Tak.-pénztár Odorheiu-Székelyudvarhely és Csuru-Székelykeresztúr, Szászrégenvidéki Tak.-pénztár Rt. Reghin-Szászrégen, Népbank Rt. Huedin-Bánffyhunyard és Szamosujvári Hitelbank Rt. Gherla-Sz.-ujvár.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. Áruaktárai a vasut mellett.

Pásztortűz

Irodalmi folyóirat

Kiadóhivatal:

Cluj-Kvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca) 5 sz.

Termése árát feljavíthatja,

ha 100 — lejért sürgösen megvásárolja a kolozsvári Mentő-Egyesület sorsjegyét.

Főnyeremény 1 millió L. készpénzben

de összesen 2182 nyeremény lesz 3,450.000 — L. összegben a nyertesek közt szétosztva

1930. december 21-én,

mely napon a húzás feltéllenül meg lesz tartva.

Sorsjegy kapható minden városban és 117 — lei előzetes beküldése ellenében a Sorsjegy iroda Cluj-Kolozsvár, Strada Memorandului (Unió-utca) 16. szám elküldi postán vidékre is.

Gyümölcsfák,

Díszfák,

Díszcserjék,

Rózsák,

Szőlőoltványok

legjutányosabb beszerzési forrása a

**Dr. gr. Bethen László
gazdasága**

latskolája és szőlőoltvány telepe,

Reteag-Retteg (Jud. Somes.)

Arjegyzek kívánatra ingyen!!

Erőteljes újszülött és jól fejlődő növendékállata lesz, ha vehes, szoptató és elválasztott állatainál a takarmányt

Pekk -el

egészíti ki.

Egy állat napi Pekk adagja néhány baniba kerül. E csekély költséggel biztosítja állatainak gyors gyarapodását és sok belegségtől óvja meg azokat. Bárki próbát tett a Pekk-el tudja, hogy az nélkülözhetetlen minden állattenyésztőnek. Kérjen ingyenes ismertetőt a következő cégek egyikénél vagy a Chinoi-gyár bármely lerakatánál:

Szalmármegyei Mezőgazdák r.-i. Satu-Mare—Szalmár, Str. Reg. Maria 17
Mezőgazdák Kereskedelmi r.-i. Arad, Str. M. Stănescu 2. — Karner Ede r.-i
Timisoara-Temesvár, Str. Brătianu 12. — Schieb és Társa Cluj—Kolozsvár,
Piata Mihai Viteazul 40. — Sztruhár és Mandl Careii-Mare—Nagykároly.

Vezérképvislet:

Frederic Spodhelm és Társa Bucuresti 2. Bulev. Elisabeta 55

„Transsylvania” Bank RT

Cluj-Kolozsvár.

Fiókiintézetel:

Torda,

Gyulafehérvár,

Marosujvár,

Maroshévíz,

Ditró,

Mócs

Gyergyószentmiklós,

Csikszereda,

Csikszentmárton,

Kézdivásárhely.

Kirendeltségei:

Aranyosgyéres,

Elfogad betéteket, leszámítol váltókat és bárhova teljesít átutalásokat, meghitelezéseket.

**Ha valahonnan árut rendel,
kérjük a lapban olvasott hirdetésre
hivatkozni**

Kérlek meg a

Pásztortűz

Irodalmi folyóiratot

Előfizetési díj:

Egész évre — 500 L. Félévre — — 260 L.
Negyed évre 110 L.Kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár,
Str. Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. sz.
Kérjen mutatványszámot!Radium az egészség gyógyforrása!!
Csakis**„RADIUMCHEMIA”**

tartalmaz valódi, a cseh állam által garantált St. Joachimsthal-i rádiumelemet. — Ovakodjunk silány utánzatoktól! — A gyenge besugárzású „Radiumchemia” gyógy-párnácska a fájdalmas testrészeire való egyszerű ráfektetéssel gyógyít, fájdalmat megszüntet és regenerál!... Ezen háziszert világhírű orvos-professzorok többek között a következő betegségek ellen használják

Rheuma
Kétség-cny
Iscélás
Tese
Epe
Lop
Záj
Reumatizma
Neurasthenia
Zírros
Gyomor
Sömör

Bőrbetegségek
Furunkulások
Mindennemű fejfájások
Izületi gyulladások
Gennyes folyamatok
Gyulladásos folyamatok
Tuberkulotikus meg-
betegedések
Erelmeszesedés
Morai öregedés
Gyolva
Női bajok
Cukorbetegség

Tüdőbaj
Asthma
Bénulás
Barkór
Vérsejényesség
Hasi vérhór
Operáció utáni fáj-
dalomok
Fogfájás és foghú-
snyvás
Szembetegségek
stb. stb. esetekben

Beszerezheti és ingyenes prospektust kaphat a Romániai Igazgatóságnál
RÉVÉSZ IGNÁC Arad, Str. Consistorului 3.

**Mezőgazdasági Bank
és Takarékpénztár Rt**Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand
(v. Wesseleányi Miklós-utca) 7. sz.

Fióktintézetek:

Dej-Dés, Beclan-Bethlen,
Cehul-Silvaniei-Szilágycseh
Jibou-Zsitó, Zălau—Zilah.

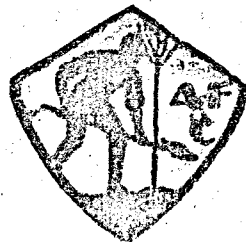
Affiliált intézetek:

A Nagyenyedi Kisegítő Tak-pénztár
R-T. Aiud-Nagyenyed és ennek
Uioara-Marosujvári fióktintézte. —

Saját tőkék:

60.000.000 Lei.Foglalkozik a banküzlet minden
ágazatával. Átutalásokat bel- és
külföldre legelőnyösebben
és legpontosabban eszközöl. —

Engedélyezett devizahely.

AMBROSI, FISCHER & CO.
AIUD—NAGYENYEDAz őszi szállítás megkezdődött.
Aki biztos eredményt akar el-
érni, ültessen fákat, bokrokat
stb. az őszi folyamán. *recept*
Arjegyék kívánatra díjtalanul**A „MINERVA”****legújabb könyvei:**

Pásztortűz könyvtára:

- 16 sz. Kovács László: Történet a férfiről. Füzve 80' — lej.
Kötve — — — — — 120' — lej.
17 sz. Nikodémusz Károly: Jó asszony volt a
kománé. Füzve 80 lej. Kötve — — — 120' — lej.

Magyar Nép könyvtára:

- 39 sz. Szondy György: Állatok, virágok — — 20' — lej.
40 sz. Második szavalókönyv — — — — 18' — lej.

Magyar Ifjúság könyvtára:

- 11 sz. Csűrös E.: Fű kizöldül ó sirhanton (novella) 20' — lej.

A pénzelőzetes beküldése után portómentesen küldi a Minerva
könyvesboltja Cluj-Kvár Str. Reg. Maria (Deák Ferenc-u.) 1 sz.